

17.11.2009

Asia:

**Lasten ja nuorten puutarhayhdistyksen lausunto valtuustoaloitteesta 26.8.2009:
Lasten viljely- ja kasvitarhatoiminnan laajentaminen Itä-Helsingin alueelle**

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys kannattaa Outi Alanko-Kahiluodon esitystä Lasten viljely- ja kasvitarhatoiminnan laajentamista Itä-Helsingin alueelle.

Tutkimukset ovat osoittaneet, että puutarhaympäristö ja toimiminen puutarhassa ovat monin tavoin hyödyllisiä lapsen kehitykselle. Puutarhatoiminnan on osoitettu parantavan lapsen itsetuntoa, yhteenkuuluvuutta yhteisöön ja asenteita ympäristöä, kuten koulua kohtaan (Alexander ym. 1995, Blair 2009, Gross & Lane 2007, Lohr & Pearson-Mims 2005, Morgan ym. 2009, Waliczek ym. 2003, Waliczek ym. 2000). Itse kasvatettujen vihannesten on todettu mm. kohentavan lasten terveystottumuksia (review Robinson-O'Brien 2009). Puutarhassa oppiminen on sovellettavissa opetussuunnitelman tavoitteisiin oppimista tukevaksi kokonaisuudeksi.

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys on vuonna 2007 esittänyt Tankomäen alueelle perustettavaksi puutarhakeskusta, joka palvelisi lasten, nuorten ja perheiden tarpeita: vihervirkistys- ja puutarhapalvelut helsinkiläisille, päiväkodeille vierailu- ja virkistysmahdollisuudet, puutarha-alan luontokoulu, viljelypalstat kouluille sekä nuorisotila ja nuorten työelämään ohjaava keskus. (Liite 1 Esitys Tankomäen lasten ja nuorten puutarhakeskuksesta)

Itä-Helsingin oma koulukasvitarha tukisi paikallista yhteisöllisyyttä sekä auttaisi lapsia ja perheitä sitoutumaan lähiympäristöön. Pitkällä tähtäyksellä tämä olisi ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti järkevämpää kuin kuljettaa lapsia päivittäin bussilla Itä-Helsingistä Kumpulaan.

Vuonna 2006 opetusvirasto linjasi, että kasvitarhatoimintaa toteutetaan Kumpulassa sekä idästä mahdollisesti löydettävillä uusilla tonteilla. Tällöin taustalla oli Ärtin kasvitarhatontista luopuminen Pakilassa. Ärtin toiminnan jatkuminen olisi edellyttänyt tuntuvia investointeja tontin ylläpitoon. (Peruskoululaisten lomavirkistystoiminta ja sen kehittäminen, opetusviraston esitys opetuslautakunnalle 23.11.2006)

Yhdistys näkee Tankomäelle mahdollisesti vaihtoehtoisena puutarhatoiminnan keskuksen ja viljelypalstojen sijoituspaikkana Meriharjun ja Skatan. Näistä voisi muodostaa myös yhtenäisen monialaisen yhteistyöverkkokokonaisuuden.

Kouluille osoitetut viljelypalstat olisivat hyvä alku paikallisen puutarhakulttuuriin herättämiseen. Kumpulän malli (Liite 2 Kumpulän malli) on Opetushallituksen linjauksen mukaan laadittu esimerkki siitä, kuinka puutarhaa voidaan hyödyntää oppimisympäristönä. Kumpulän koulukasvitarhan luokkavierailujen yhteydessä on todettu, että opettajat tarvitsevat tukea ja tietoa työn käynnistämiseen.

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys toivoo kaupungin näkevän lasten viljely- ja kasvitarhatoiminnan kehittämisen Itä-Helsingissä ja koko kaupungissa osana Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

● LASTEN JA NUORTEN PUUTARHAYHDISTYS RY

Kehittäminen vaatii monialaisen yhteistyöverkoston rakentamista, jossa opetusvirastolla olisi kunnia toimia veturina.

Yhdistyksen visio tulevaan on, että Kumpulan koulukasvitarha kehittyy ja kasvaa valtakunnalliseksi Lasten ja nuorten puutarhakulttuurikeskukseksi, jossa koululaiset saavat kesävirkestystä, koulut saavat palstoja ja tukea, opettajat saavat täydennyskoulutusta ja nuoret työelämäharjaannusta. Tämän lisäksi tarvitaan ympäri Helsinkiä paikallisia toiminnallisia kasvitarhoja, jotta toiminta on tasapuolisesti kaikkien lasten ja nuorten ulottuvilla.

Lasten ja nuorten puutarhayhdistyksen puolesta

Taina Laaksoharju
Puheenjohtaja

Eeva-Maija Bergholm
Toiminnanjohtaja

Liite 1.

Helsingin kaupungin opetusvirasto

Opetuslautakunta
PL 3000
00099 Helsingin kaupunki

ESITYS

4.5.2007

Opetuslautakunnan puheenjohtaja

Annukka Mickelsson

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys ry
Annalan puutarha
Hämeentie 154 (rakennus J)
00560 Helsinki

TANKOMÄEN KOULUSTA LASTEN JA NUORTEN PUUTARHAKESKUS

Kaupunkisuunnitteluviraston kaavamuutostyö Tankovainio-Broända alueella etenee. Nyt tehdään päätöksiä siitä, kuinka kaupunkirakenteellisesti tärkeitä Tankovainio-Broända aluetta tulisi kehittää. Yhtenä tavoitteena on saavuttaa alueen luonto- ja kulttuurihistoriallisia arvoja korostava ja esiintuova viheraluekokonaisuus.

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys ry. esittää, että Tankovainio-Broända alueella sijaitseva vanha Tankomäen koulurakennus ja sen lähellä oleva omakotitalo tontteineen varataan Itä-Helsingin lasten ja nuorten sekä perheiden monipuolista puutarhatoimintaa varten.
(Tilan numerot 1:1 ja 1:332)

Itä-Helsinki kasvaa ja kehittyy, ja siksi myös väestömäärä alueella lisääntyy. Lasten ja nuorten osuus alueella tulee olemaan merkittävä. Asukkaiden mieltämät viheralueiden sosiaaliset arvot luonnonmukaisuus, toiminnallisuus ja tilanrunsaus säilyvät, kun hoitoa vaille jäänyt villiintynyt Tankomäen alue taipuu laadukkaalla suunnittelulla ja toiminnalla dynaamiseksi Lasten ja nuorten puutarhakeskukseksi.

Itä-Helsingin Lasten ja nuorten puutarhakeskus tarvitsee toteutuakseen Helsingin kaupungin eri hallintokuntien sitoutumista. Laajan kumppanuushankeen mahdollisuus tulee ottaa esille opetus-, sosiaali-, nuoriso-, liikunta-, kulttuuri-, kaupunkisuunnittelu- ja yleisten töiden lautakunnissa.

LASTEN JA NUORTEN PUUTARHAKESKUKSEN TEHTÄVÄT

Lasten ja nuorten puutarhakeskus on tarkoitettu lapsilähtöisesti Itä-Helsingin eri-ikäisille asukkaille. Ympärivuotinen ja laajasti viherympäristövirvistymiseen liittyviä toimintoja käsittävä Lasten ja nuorten puutarhakeskus antaa ilmettä eri kaupunkiosia yhdistävään viheraluekokonaisuuteen. Lisäksi se tukee ympäristön käytettävyyttä, turvallisuutta ja asukasosallisuutta. Kulttuurihistoriallisesti arvokas koulurakennus, kaunis omakotitalo, puutarha siirtolohkareineen, kallioinen lähimetsä ja Broändan puroalueen kosteikot tarjoavat virkistäviä, hyvinvointia tukevia ja kasvattavia elämyksiä vuodenajasta riippumatta.

Lasten ja nuorten puutarhakeskuksen toiminta koostuu lapsille ja nuorille sekä perheille ja isovanhemmille suunnatuista vihervirkistyspalveluista, tiedotuksesta, vapaa-ajanpalveluista ja alueen palvelujärjestelmien tukemisesta. Keskuksen palveluilla on tavoitteena edistää alueen asukkaiden identiteetin syntymistä kulttuurihistoria ja luontoarvot huomioiden.

VIHERPALVELUT TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄJINÄ

Lasten ja nuorten puutarhapalvelut

Lapsille ja nuorille suunnatut puutarhapalvelut koostuvat neljästä kokonaisuudesta, jotka ovat puutarha-alan luontokoulu, työvalmennustoiminta, päiväleirit puutarhassa sekä kerho- ja kurssitoiminta.

Puutarhassa koulu on luonnon luokkahuoneessa

Lasten ja nuorten puutarhakeskus on puutarha-alan luontokoulu. Se tukee päiväkotien, esiopetuksen, perus- ja ammattikoulujen opetus- ja kasvatustyötä sekä edistää lasten ja nuorten puutarhaosaamista. Koululuokat ja muut lasten ja nuorten ryhmät saavat sieltä puutarhaneuvontaa ja opastusta. Keskuksen alueella voidaan toteuttaa peruskoululaisille suunnattuja päiväleirikoulujaksoja, oppikokonaisuuksia ja TET-harjoittelujaksoja (TET = työelämään tutustuminen). Lisäksi esiopetusryhmät ja peruskoululuokat voivat pitää alueella ryhmä- ja luokkapalstoja. Puutarhakeskus edesauttaa puutarha-alan ammattiin hakeutumista ja oppimista.

Puutarhakeskuksen työvalmennus tukee nuoria työelämään siirtymisessä

Lasten ja nuorten puutarhakeskuksen työvalmennuksen tavoitteena on tukea nuoria työelämään siirtymisessä, oman ammatillisen polun löytämisessä ja yrittäjähenkisyyteen kasvussa. Työvalmennusyhteisö toimii luontevasti erilaisten nuorten ja oppijoiden toiminta- ja kohtaamisympäristönä.

Päiväleirit puutarhassa tarjoavat vaihtoehdon kesänviettoon

Helsingissä koulukasvitarhatoiminnalla on lähes satavuotinen perinne. Tankomäen puutarhakeskus antaa puitteet koulukasvitarhatoiminnan laajentamiseksi myös Itä-Helsinkiin. Opetusviraston tukeman koulukasvitarhatoiminnan tavoitteena on luonnonläheisen vaihtoehdon tarjoaminen lasten kesäloman viettoon sekä puutarhaperinteen säilyttäminen ja siirtäminen. Kasvitarhatoiminnan avulla halutaan mahdollistaa, että lapsi voi kokea kasvunihmeen ja ymmärtää sen oman ja yhteisen työn kautta ja tuloksena. Kasvitarhalla työskennellessään lapsella on mahdollisuus toimia osana yhteisöä eri-ikäisten lasten ja aikuisten kanssa. Kesäleirillä voi osallistua kokeneen puutarhurin omapalstaryhmään, aloittelijan yhteispalstaryhmään tai ympäristöaideryhmään. Leirijaksoja järjestetään kaikkina loma-aikoina eripituisina, jotta ne palvelevat monipuolisesti perheiden tarpeita.

Puutarha-aiheiset kerhot, kurssit ja tapahtumat

Lapsille ja nuorille suunnatut puutarha-aiheiset kerhot ja kurssit tarjoavat puutarhanhoidon ja puutarhakasvatuksen teoriaopetusta ja taitoja sekä kokemuksia käytännön työskentelystä.

Perheiden puutarhapalvelut

Lasten ja nuorten puutarhakeskuksen kautta perheet saavat puutarhanhoidon neuvontapalvelut, puutarha- ja ympäristökasvatuksen teoriaopetus.

Viljelypalstat

Perheille suunnatut 10–30 neliön viljelypalstat ja korotetut viljelylaatikot antavat mahdollisuuden luonnonmukaiseen ja mielihyvää tuottavaan puutarhanhoitoon. Palstan viljelijät saavat tukea puutarhakeskuksen henkilökunnalta palstan suunnitteluun, hoitoon ja sadonkäyttöön.

Tapahtumat

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys, Hämeentie 154, rak J, 00560 Helsinki
puh. 041 541 0456, toimisto@lastenpuutarha.fi www.lastenpuutarha.fi

● LASTEN JA NUORTEN PUUTARHAYHDISTYS RY

Puutarhakeskuksessa eri vuodenaikoina järjestettävät teemapäivät kokoavat koulupuutarhan käyttäjiä ja alueen asukkaita yhteen saamaan tietoa ja jakamaan elämyksiä puutarhasta.

Kahvila-toiminta

Kahvila tarjoaa levähdyspaikan ulkoilualueen käyttäjille, kokoustilan alueen asukkaille ja yhdistyksille. Koulurakennus puutarha-alueena luo mielenkiintoisen tilan näyttelyiden ja tapahtumien järjestämiselle. Kahvila palvelee monia käyttäjäryhmiä, mm. ulkoilijoita, kouluryhmiä, päiväleiriläisiä sekä keskuksen henkilökuntaa. Kahvilatilaa voidaan myös vuokrata erilaisten tilaisuuksien kuten perhejuhlien ja yritystapahtumien järjestämistä varten.

Lasten ja nuorten puutarhakeskuksen liikuntapalvelut

Lasten ja nuorten puutarhakeskuksen tehtäviin kuuluu alueen viherominaispiirteiden vahvistaminen ja hahmotettavuuden helpottaminen. Tankomäessä risteytyvät paikalliset latu- ja teemareitit. Puutarhakeskus toimii luontevasti liikunnan ja terveyden edistäjänä. Puutarhan työt ovat kokonaisvaltaista hyötyliikuntaa. Perinteisten liikuntalajien kuten kävelyn, pyöräilyn, juoksun, hiihdon ja mäenlaskun nostaminen osaksi puutarhakeskuksen arkea edesauttaa Perheet liikkeelle -teema. Puutarhakeskuksen kautta on hoidettavissa myös virkistysympäristötiedotusta mm. kestävästä virkistysreiteistä. Olemassa olevan virkistysreitistön käyttö lisääntyy, kun reitin varrelle saadaan Tankomäestä levähdys- ja virkistyspaikka. Osaksi toimintaa otetaan myös välineiden (polkupyörät, hiihtovälineet) vuokraus. Lisäksi annetaan opastusta välinehuollosta.

KATSE HUOMISEEN

Tankomäen koulu Lasten ja nuorten puutarhakeskuksena muodostaa kestävän kehityksen hengessä Helsingin vihervestoston itäisen toimipisteen. Tankomäestä Itä-Helsingin lapset ja nuoret saavat oman paikan, jossa voidaan edistää puutarhakulttuuria ja -harrastusta kestävään tulevaisuuteen tähdäten.

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys ry

Kaarina Winter
puheenjohtaja

Senja Lappalainen
toiminnanjohtaja

Jakelu: Helsingin kaupunki
- opetuslautakunta
- liikuntalautakunta
- kaupunkisuunnittelulautakunta
- yleisten töiden lautakunta
- nuorisolautakunta
- sosiaalilautakunta
- kirjasto- ja kulttuurilautakunta

Liite 2

Lasten ja nuorten puutarhayhdistys, Hämeentie 154, rak J, 00560 Helsinki
puh. 041 541 0456, toimisto@lastenpuutarha.fi www.lastenpuutarha.fi

Kuva 1 Kumpulan kouluysteistyö - malli.